

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 319/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. K., K., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11. ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cb 951/01 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 22/2011 z 26. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. K. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2012 doručená sťažnosť Ing. V. K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11. ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 144 ods. 1 ústavy, čl. 1 listiny, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cb 951/01 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 22/2011 z 26. októbra 2011.

Z podania a jeho príloh vyplynulo, že na krajskom súde prebiehalo od 2. novembra 2001 konanie o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, v ktorom sťažovateľ zastupoval žalobkyňu na základe príkaznej zmluvy. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 17 Cb 951/01 z 23. septembra 2002 zamietol žalobný návrh spolu s návrhom žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia. Na základe odvolania žalobkyne najvyšší súd zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodnutím z 23. augusta 2006 žalobu opätovne zamietol. Žalobkyňa sa proti tomuto rozsudku odvolala. Podaním z 3. mája 2007 požiadala žalobkyňa najvyšší súd o odpustenie poplatkov za odvolanie a o ustanovenie právneho zástupcu v odvolacom konaní. Krajský súd tomuto návrhu žalobkyne nevyhovel a najvyšší súd jeho rozhodnutie v odvolacom konaní uznesením sp. zn. 1 Obo 20/2008 z 31. marca 2011 potvrdil. Žalobkyňa podala proti rozhodnutiu odvolacieho súdu sp. zn. 1 Obo 20/2008 dovolanie a požiadala súd o ustanovenie právneho zástupcu v dovolacom konaní. Krajský súd ustanovil žalobkyňu právnu zástupkyňu pre dovolacie konanie. Dovolací súd uznesením sp. zn. 1 Obdo V 7/2009

z 30. septembra 2009 zrušil uznesenia krajského aj najvyššieho súdu, ktorým tieto rozhodli o neodpustení súdneho poplatku za odvolacie konanie a žalobkyni neustanovili právneho zástupcu v odvolacom konaní, a uložil krajskému súdu opätovne preskúmať majetkové pomery žalobkyne.

Uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) bol na majetok žalobkyne vyhlásený konkurz a v ďalšom konaní za úpadcu konal správca konkurznej podstaty. Sťažovateľovi vznikol za predkonkurzné zastupovanie žalobkyne nárok na odmenu, ktoré prihlásil do konkurzného konania a ktorých pravosť bola potvrdená okresným súdom rozsudkami sp. zn. 26 Cbi/20/2009 a 26 CBi/19/2009. Keďže jedna z týchto pohľadávok je podmienená úspechom sťažovateľa v konaní sp. zn. 17 Cb 951/01, podal sťažovateľ 2. februára 2010 na krajskom súde návrh na pripustenie jeho vstupu do tohto konania. Po urgencii rozhodnutia o svojom návrhu mu krajský súd podaním zo 16. marca 2012 oznámil, že vec bola právoplatne skončená.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza:

„Keďže návrhom na pristúpenie do konania som uplatnil svoje základné právo na prístup k súdu v mňa sa týkajúcej veci, som toho názoru, že od momentu jeho doručenia dňa 3. 2. 2010 Krajskému súdu Košice predstavoval tento návrh procesnú prekážku postupu konania od úkonov, ktoré by mi ako účastníkovi konania po pristúpení do konania patrili. Nemohol by som síce podať vlastné odvolanie, nakoľko odvolacia lehota už uplynula, avšak, mal by som právo zúčastniť sa prípadného odvolacieho pojednávania a napr. za účelom doplnenia dokazovania konať už aj v odvolacom konaní; v prípade že by bolo odvolacie konanie postihnuté niektorou z väd uvedených v ust. §237 O. s. p. (ako sa to stalo aj v tomto prípade), mohol by som proti odvolaciemu rozhodnutiu podať dovolanie a dospieť takto k náprave namietané vadného rozhodnutia odvolacieho súdu a jemu predchádzajúceho druhého konania a rozhodnutia súdu prvostupňového. Ako prvostupňový tak aj odvolací súd si mali uvedomiť, že nerozhodnutím o mojom návrhu na pripustenie môjho pristúpenia do konania vo fáze odvolacieho konania dôjde k porušeniu môjho základného práva na prístup k súdu vo všetkých ďalších zákonom predpokladaných a prípustných fázach konania, v danom prípade, už vo fáze odvolacej, nesporne však vo fáze dovolacej.

Nerozhodnutím súdu o mojom návrhu na pristúpenie do konania súd porušil moje základné práva:

- *právo na prístup k súdu v mňa sa týkajúcej veci - odmietnutie spravodlivosti;*
- *právo na účinný a efektívny prostriedok nápravy (dovolanie), nakoľko ako neúčastníkovi konania mi odvolacie rozhodnutie nebolo doručované, nemal som sa o jeho existencii ako dozvedieť;*

- *strata majetku - moja podmienená pohľadávka nevznikla a nikdy už vzniknúť nemôže;*

- *strata majetkových práv - napadnutou kúpnu zmluvou zničené majetkové hodnoty F. s. r. o. sa neobnovili (spoločník, ako veriteľ úpadcu v poslednom rade).*

Podotýkam, že nerozhodnutie o mojom návrhu nebolo v náhodnej časovej koincidencii s odvolacím rozhodnutím, nakoľko svoj návrh súdu som doručil dňa 3. 2. 2010 a ako vyplýva zo spisovej zn. odvolacieho rozhodnutia, odvolaciemu súdu bol spis predložený na rozhodnutie až začiatkom r. 2011, teda zhruba rok po mojom návrhu.

Ani Najvyšší súd SR ako súd odvolací si evidentne nevšimol v spise založený môj návrh na pripustenie pristúpenia do konania, ani to, že o návrhu nebolo rozhodnuté a nekonal k ochrane mojich uplatnených základných práv.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nález:

„Navrhujem Súdu, aby vyslovil, že v konaní Krajského súdu Košice, sp. zn. 17 Cb 951/01 a v konaní Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Obo 22/2011, nerozhodnutím o mojom návrhu zo dňa 2. 2. 2010 na pripustenie môjho pristúpenia do konania a skončením prejednávanej veci bez rozhodnutia o mojom návrhu, moje základné práva zaručené čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods.1 v spojení s porušením čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods.1 a čl.11 ods. 1 v spojení s porušením čl. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods.1, čl. 13 Dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, v spojení s porušením čl. 1 Dohovoru, porušené boli.

Navrhujem Súdu, aby zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. 10. 2011, sp. zn. 2 Obo 22/2011.

Navrhujem Súdu, aby prikázal Krajskému súdu Košice rozhodnúť o mojom návrhu zo dňa 2. 2. 2010 na pripustenie môjho prístúpenia do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalobcu.

Navrhujem Súdu, aby mi za ujmy nemajetkovej povahy priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000,-€.

Navrhujem Súdu, aby mi priznal náhradu trov konania a právneho zastúpenia.“

K nedostatku právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ uvádza:

«Dňa 19. 3. 2012 som požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci pri mojej snahe o zjednanie nápravy. V žiadosti som vyslovil svoj názor, že sa neviem rozhodnúť, či sa náprava dá zjednať sťažnosťou k ústavnému súdu, alebo podnetom generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania. Upozornil som Centrum na plynutie lehoty pre sťažnosť k ústavnému súdu a podpísal som aj časť „D“ žiadosti, kde som požiadal o predbežné poskytnutie právnej pomoci pred riadnym rozhodnutím o žiadosti.

Dňa 24. 4. 2012 (36 dní po podaní žiadosti) mi bola doručená výzva Centra zo dňa 4. 4. 2012 na doplnenie žiadosti s upozornením, že 30-dňová lehota na rozhodnutie o žiadosti začne plynúť až od jej doplnenia, na ktorú som odpovedal podaním zo dňa 24. 4. 2012.

Dňa 6. 5. 2012 som sa telefonicky informoval o stave mojej žiadostí, ale vzhľadom na čerpanie dovolenky zodpovednej pracovníčky som dostal iba sprostredkovanú informáciu, že rozhodnutie o žiadosti mi bolo zaslané poštou.

Až dnes, 9. 5. 2012, som toto rozhodnutie obdržal, a to rozhodnutie zamietavé, pričom z dvojmesačnej lehoty mi ostávajú posledné 2 dni, avšak zajtra, 10. 5. 2012 nastupujem na operačný zákrok. Kvôli zachovaniu lehoty som nútený sťažnosť ústavnému súdu spísať sám ako viem, pričom postupom Centra som bol pripravený temer o celú dvojmesačnú lehotu a k dispozícii mi ostáva zopár hodín. Aj keď to nie je otázka na rozhodnutie ústavným súdom, s rozhorčením sa musím pýtať, načo bola výzva Centra, doručená 24. 4. 2012, ak v zamietavom rozhodnutí je uvedené, že moje majetkové pomery

neboli skúmané, nakoľko nie je vylúčená zrejma bezúspešnosť sťažnosti? Na toto potrebovalo Centrum celé 2 mesiace?

Proti rozhodnutiu Centra využijem opravný prostriedok podľa poučenia, čo mi však prípadne zmeškanú lehotu neprinavrátí ani keby som s odvolaním uspel. Preto sa musím sťažovať sám, bez právnej pomoci, z časových dôvodov bez akejkoľvek šance na akúkoľvek právnu pomoc, ktorú potrebujem a na základné právo poskytnutia ktorej nerezignujem, ale trvám na ňom.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia o porušení jeho základných práv konaním všeobecných súdov, ktoré nerozhodli o jeho návrhu na pristúpenie do konania.

Podľa citovaného ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sa vo svojej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia v sťažnosti uvádzaných základných práv konaním krajského súdu a rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré nerozhodli o jeho návrhu na vstup do konania sp. zn. 17 Cb 951/01 ako vedľajšieho účastníka, keďže jeho odmena za zastupovanie žalobkyne v predkonkurznom období bola závislá od jej úspechu v tomto konaní.

Podľa § 93 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) môže sa ako vedľajší účastník popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 3 OSP vedľajší účastník vstúpi do konania buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 OSP má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 201 OSP môže aj vedľajší účastník napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje a pokiaľ z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom.

Ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa a zistil, že jeho návrh na vstup do konania ako vedľajšieho účastníka bol na krajskom súde podaný 2. októbra 2010, viac

ako štyri roky potom, ako krajský súd ako súd prvostupňový vo veci meritórne rozhodol. Počas celého konania na prvom stupni bol sťažovateľ zástupcom žalobkyne a zastupoval ju aj pri podaní odvolania proti tomuto rozhodnutiu. Vyhlásením konkurzu na majetok žalobkyne od 30. septembra 2009 vstúpil do práv žalobkyne správca konkurznej podstaty.

Z judikatúry najvyššieho súdu (sp. zn. 1 Cdo 59/2009) vyplýva, že zmyslom vedľajšieho účasti je „pomoc v spore“ niektorého z účastníkov konania. Zároveň je zmyslom vedľajšej intervencie umožniť tým subjektom, o právach a povinnostiach ktorých sa nerozhoduje, ale na výsledku konania majú záujem, aby mohli aktívne na výsledok pôsobiť. Vedľajší účastník vstupuje do konania tak, že podaním oznámi súdu svoj vstup. Súd o vstupe do konania v zmysle ustanovenia § 93 ods. 3 OSP rozhoduje len na návrh o neprípustnosti takéhoto vedľajšieho účasti, t. j. otázkou vstupu vedľajšieho účastníka do konania sa súd zaoberá až potom, resp. len v prípade, ak účastník konania namieta vstup vedľajšieho účastníka, k čomu v prípade sťažovateľa nedošlo.

Z ustanovenia § 93 ods. 4 a § 201 OSP vyplýva, že vstup vedľajšieho účastníka do odvolacieho konania zákon nevyklučuje. Vedľajší účastník môže vstúpiť do odvolacieho konania počas plynutia lehoty na odvolanie. Objektívnou podmienkou prípustnosti jeho vstupu do konania je teda dodržanie zákonom ustanovenej lehoty na podanie odvolania, ktorá plynie tomu účastníkovi konania, na strane ktorého do konania vstupuje.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ nebol vedľajším účastníkom odvolacieho konania, a preto napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obo 22/1011 v odvolacom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu ním označených práv.

O návrhu podanom zjavne neoprávnenou osobou možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov. Za návrh podaný niekým zjavne neoprávneným preto možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 26/06).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti z jej obsahu, ako aj z obsahu priložených listín nepochybne zistil, že sťažovateľ v odvolacom konaní nemal postavenie účastníka konania, a teda nie je oprávnenou osobou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (mutatis mutandis II. ÚS 113/02, III. ÚS 162/09).

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd nezaoberal otázkou nedostatku právneho zastúpenia sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2012